

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทย
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5

นายสำราญ ไกรทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN-974-567-555-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012431

i 10297364

A COMPARISON OF OPINIONS OF ADMINISTRATORS
AND THE THAI LANGUAGE TEACHERS CONCERNING
DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE THAI
LANGUAGE DEPARTMENT HEADS IN SECONDARY
SCHOOLS, EDUCATIONAL REGION FIVE

MR.SAMRAN GRAITONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN-974-567-555-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียน
มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5

โดย นายสำราญ ไกรทอง

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา คำลัดราจารย์ ดร. ลุจรีต เพียรชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(คำลัดราจารย์ ดร. ถาวร วีชรรัมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
..... ประธานกรรมการ
(รองคำลัดราจารย์ ดร. ลุจรีต ังวัฒนกุล)

.....
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(คำลัดราจารย์ ดร. ลุจรีต เพียรชอบ)

.....
..... กรรมการ
(รองคำลัดราจารย์ ลุจรีตรา อักษรานูเคราะห์)

.....
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยคำลัดราจารย์ลำยใจ อินทร์มพรรย์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียน มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5
ชื่อผู้จัดทำ	นายสำราญ ไกรทอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	คำลัดดาจารย์ ดร. ลุคริต เพ็ชรช่อ
ภาควิชา	มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา	2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านลักษณะนิสัยของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านลักษณะนิสัยของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด จากนั้นนำไปสอบถามผู้บริหาร จำนวน 117 คน และครูภาษาไทย จำนวน 417 คน จากโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 5 จำนวน 117 โรงเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร และครูภาษาไทย โดยทดสอบค่าที แล้วนำมาเล่นนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป ความรู้ในการบริหารงาน การนิเทศ และความรู้เฉพาะงานในหน้าที่ในด้านหลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการสอน สื่อการสอน การวัดผลและการประเมินผล เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะงานในหน้าที่ในด้าน เนื้อหาวิชา การวัดผลและการประเมินผล ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 แต่มีความเห็นว่าความรู้ในการบริหารงาน การนิเทศ ความรู้เฉพาะงานในหน้าที่ในด้านหลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร วิธีการสอน และสื่อการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะความเป็นผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ กระบวนการหมู่พวก การบริหารงานบุคคล และทักษะการประเมินผลงาน เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ กระบวนการหมู่พวก และทักษะการบริหารงานบุคคล ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 แต่มีความเห็นว่า ทักษะความเป็นผู้นำ และทักษะการประเมินผลงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3. ผู้บริหารเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยด้านลักษณะนิสัย เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ในขณะที่ครูภาษาไทยเห็นว่า เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก ส่วนข้อที่ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต สันใจและเอาใจใส่ในหน้าที่ที่อยู่เสมอ ปฏิบัติงานเสมอต้นเสมอปลายมีเหตุผล มีความยุติธรรมและปราศจากอคติ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยด้านลักษณะนิสัย ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

Thesis Title A Comparison of Opinions of Administrators and
the Thai Language Teachers Concerning Desirable
Characteristics of the Thai Language Department
Heads in Secondary Schools, Educational Region Five

Name Mr. Samran Graitong

Thesis Advisor Professor Sucharit Pienchob, Ed.D.

Department Secondary Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

Purposes :

1. To study the opinions of administrators and the Thai language teachers concerning desirable characteristics in knowledge, skills and habits of the Thai language department heads in secondary schools, educational region five.

2. To compare the opinions of administrators and the Thai language teachers concerning desirable characteristics in knowledge, skills and habits of the Thai language department heads in secondary schools, educational region five.

Procedures :

The researcher constructed a set of questionnaires consisting of check-list, rating scale and open-end. The questionnaires were sent to 117 administrators and 417 Thai language teachers in 117

4

government secondary schools in educational region five. The data were tabulated and analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test, and presented in tables and description.

Findings :

1. Administrators and the Thai language teachers agreed at the high level that the desirable characteristics of the Thai language department heads in the aspect of knowledge were; general knowledge, administrative knowledge, supervisory knowledge and specific knowledge in curriculum and curriculum materials, content, teaching methods, instructional media and measurement and evaluation.

There was no significant difference at the 0.05 level between the opinions of administrators and the Thai language teachers concerning the desirable characteristics in general knowledge, specific knowledge, content, measurement and evaluation. However, there was a significant difference at the 0.05 level between the opinions of administrators and the Thai language teachers in the aspect of administrative knowledge, supervisory knowledge, specific knowledge in curriculum and curriculum materials, teaching methods and instructional media.

2. Administrators and the Thai language teachers agreed at the high level that the desirable characteristics of the Thai language department heads were skills in leadership, human relationship, group process, personnel administration and evaluation.

There was no significant difference at the 0.05 level between the opinions of administrators and the Thai language teachers concerning

the desirable characteristics of the department heads in the following aspects of skills; human relationship, group process and personnel administration. However, there was a significant difference at the 0.05 level between the opinions of administrators and the Thai language teachers in skills in leadership and evaluation |

3. The administrators agreed at the highest level that the desirable characteristics of the Thai language department heads was the aspect of habits, while the Thai language teachers agreed at the high level. The desirable characteristics which the administrators and Thai language teachers agreed at the highest level were : being honest, interesting and performing one's duty regularly, being reasonable, fair and having no bias.

There was no significant difference at the 0.05 level between the opinions of administrators and the Thai language teachers concerning the desirable characteristics in the aspect of habits.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามวัตถุประสงค์ด้วยความกรุณาจาก คำสั่งตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือเอาใจใส่อย่าง ใกล้ชิด และให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่าง สูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ความสำเร็จของผู้วิจัยยังเนื่องมาจากความกรุณาของ คำสั่งตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำทางด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัย รองคำสั่งตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล รองคำสั่งตราจารย์ ลุ่กัทรธา อักษรานูเคราะห์ และผู้ช่วยคำสั่งตราจารย์ ล่ายใจ อินทร์มพรรย์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง และกรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ปราณี บุญชุ่ม อาจารย์ บุญล่อม ละเอียด อาจารย์ กว้าง รอบคอบ อาจารย์ ศิริวรรณ ฉายเกษตริน และอาจารย์ ประจวบ ธารศิริกุล ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขแบบสอบถาม และได้รับความร่วมมือจากกรมส่งเสริมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูล ประกอบการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ และน้อง ๆ ตลอดคนเฝ้าทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือห่วงใย และเป็นกำลังใจในการสนับสนุนทางด้านการเรียน และการวิจัยด้วยดีตลอดมา

สำราญ ไกรทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	9
2. บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความสำคัญของหัวหน้าหมวดวิชา.....	10
คุณสมบัติของหัวหน้าหมวดวิชา.....	13
หน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดวิชา.....	16
ความรู้ความสามารถของหัวหน้าหมวดวิชา.....	22
ทักษะที่จำเป็นสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา.....	27
ลักษณะนิสัยของหัวหน้าหมวดวิชา.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	46
วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5	95
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	112
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	112
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	121
ก. ระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชาและ	
รองหัวหน้าหมวดวิชา พ.ศ. 2522.....	132
ข. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	138
ค. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรจำแนกตามจังหวัด.....	139
ง. แบบสอบถาม.....	144
ประวัติผู้เขียน.....	161

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยสำเนาตามจังหวัด.....	47
2. สถานที่ภาพของผู้บริหารและครูภาษาไทย.....	54
3. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ทั่วไปของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	56
4. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ในการบริหารงานของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	59
5. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ในการนิเทศของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	62
6. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ เฉพาะงานในหน้าที่ในด้านหลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตรของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	65
7. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ เฉพาะงานในหน้าที่ในด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทยของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	67
8. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ เฉพาะงานในหน้าที่ในด้านวิธีสอนของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	69

ลํารับัญตาราง (ตอ)

ตารางที่	หนา
9. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผูบริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประลิ่งค้ดํานความรู้ เสาพะงานในหน้าที่ในดํานสือการ ลอนของ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	71
10. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผูบริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประลิ่งค้ดํานความรู้ เสาพะงานในหน้าที่ในดํานการ วดผล และการ ประ เนิมผลของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย.....	73
11. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผูบริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประลิ่งค้ดํานทักษะความ เนิมนายของหัวหน้าหมวดวิชา ภาษาไทย.....	76
12. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผูบริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประลิ่งค้ดํานทักษะมนุษยสัมพันธ์ของหัวหน้าหมวดวิชา ภาษาไทย.....	78
13. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผูบริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประลิ่งค้ดํานทักษะกระบวนการ หลัพวงของหัวหน้าหมวดวิชา ภาษาไทย.....	80
14. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผูบริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประลิ่งค้ดํานทักษะการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าหมวด วิชาภาษาไทย.....	82
15. ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผูบริหารและครูภาษาไทย เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประลิ่งค้ดํานทักษะการ ประ เนิมผลงานของหัวหน้าหมวดวิชา ภาษาไทย.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 . ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านลักษณะนิสัยของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย...	86
17 . ความถี่ของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูภาษาไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านลักษณะนิสัยของหัวหน้า หมวดวิชาภาษาไทย.....	89